

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Accountantsverslag 2021

Vervoerregio Amsterdam

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
23 mei 2022

Meest belangrijke openstaande zaken:

- Controle op aanbestedingen is onderhanden
- Controle op SiSa bijlage is onderhanden
- Controle op uitgaande subsidies is onderhanden

CONCEPT

Afbeelding vervoerregioamsterdam.nl

 Aanbiedingsbrief Onze kernboodschappen Onze conclusies Jaarverslag Jaarrekening Vooruitblik Onze samenwerking Bijlagen

Aanbiedingsbrief

Vervoerregio Amsterdam
T.a.v. de regioraad en het dagelijks bestuur
Postbus 626
1000 AP AMSTERDAM

23 mei 2022

Referentie:

Geachte leden van de regioraad en het dagelijks bestuur,

Hierbij bieden wij u ons accountantsverslag aan dat wij hebben opgesteld in het kader van onze controle op de jaarrekening 2021 van Vervoerregio Amsterdam. We hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbrief van 13 december 2021.

Dit accountantsverslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit onze controle. Deze bevindingen zijn openlijk en constructief besproken met onder andere het hoofd financiën, de concerncontroller en de secretaris-directeur.

We zullen de inhoud van dit verslag tijdens de vergadering van de rekeningcommissie op 29 juni 2022 bespreken. Hebt u vooraf vragen, neemt u dan contact met ons op. Wij zijn uiteraard graag bereid om de inhoud van dit accountantsverslag nader toe te lichten.

Hoogachtend,

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. M.J.A. Koedijk RA RE
partner

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam,
T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl*

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen**
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Onze kernboodschappen

In dit hoofdstuk hebben we onze kernboodschappen samengevat.

01

 Aanbiedingsbrief Onze kernboodschappen Onze conclusies Jaarverslag Jaarrekening Vooruitblik Onze samenwerking Bijlagen

Onze kernboodschappen

Onze kernboodschappen in één oogopslag

Een goedkeurende controleverklaring

Wij hebben onze accountantscontrole van de jaarrekening 2021 van de Vervoerregio afgerond. Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring af te geven op het aspect getrouwheid en met betrekking tot de financiële rechtmatigheid, onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door de regioraad. Er is geen sprake van (ongecorrigeerde) getrouwheidsfouten en de rechtmatigheidsfouten vanuit de aanbestedingen zijn afgenomen tot €0,7 miljoen (2020: €0,8 miljoen).

Het weerstandsvermogen nader toegelicht

Een belangrijke graadmeter voor de financiële positie van de Vervoerregio is het weerstandsvermogen. Het 'weerstandsvermogen' wordt bepaald door de omvang van de reserves en het saldo vooruitontvangen BDU waar geen bestemming op zit. De omvang van het weerstandsvermogen bedraagt eind 2021 €129,3 miljoen (saldo BDU €187,1 miljoen minus bekleemde deel €57,8 miljoen). In 2020 was dit saldo: €90,9 miljoen). Hiermee kunnen volgens het dagelijks bestuur de niet begrote uitgaven worden opgevangen en moet dus voldoende zijn om de mogelijke financiële impact van de risico's op te vangen.

Het risicoprofiel van de Vervoerregio is aan het wijzigen

Door verschuiving in opdrachtgeverschap is het onderhoud van de railinfrastructuur sinds 2022 voor rekening en risico van de Vervoerregio. Door de verschuiving van subsidieverstrekker naar opdrachtgever is het risico-inschattingsproces op projectniveau nog meer van belang en verder ontwikkeld. De nadruk ligt hierbij op het inschatten van risico's voorafgaand aan de opdracht tot en met uitvoering van projecten.

Er is opvolging gegeven aan het advies om meer expliciet te maken of de huidige weerstandscapaciteit kwantitatief toereikend is

Wij hebben eerder geadviseerd om in de paragraaf weerstandsvermogen meer expliciet toe te lichten of de huidige weerstandscapaciteit kwantitatief toereikend is om de (overige) risico's voor de Vervoerregio financieel op te vangen door de weerstandratio te berekenen (en een "norm" daarvoor te bepalen). Inmiddels is het weerstandratio (2021: 195%) toegevoegd aan het jaarverslag. We hebben vastgesteld dat de 'norm' vanaf de begroting 2022 ook wordt toegevoegd.

De wisselwerking tussen de drie lijnen is verder geoptimaliseerd

Voor 2021 was de uitdaging om de interne beheersing verder 'naar voren' te brengen in de 1e lijn in het [Drielijnenmodel](#). In 2021 is dit (verder) gerealiseerd door het laten uitvoeren van kwaliteitstoetsen door projectcontrollers. Dit opschuiven van de checks en balances van de 3e, via de 2e naar de 1e lijn past goed in de werkwijze van de rechtmatigheidsverantwoording. Deze ontwikkelingen zijn ondersteund met een nieuw management control systeem.

De rechtmatigheidsverantwoording maakt al deel uit van de jaarrekening

Lokale overheden en ook de Vervoerregio moeten per verslagjaar 2022 zelf in de jaarrekening verantwoording afleggen over de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur. De Vervoerregio heeft zich hierop voorbereid en stappen gezet in de verbetering van de interne beheersing. Daartoe is een VIC-systematiek opgezet, die is gevolgd. Daarnaast is in 2021 de stand van interne beheersing in financiële processen gemeten. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de bevindingen, heeft het Dagelijks Bestuur besloten om over 2021 al een rechtmatigheidsverklaring bij de jaarrekening af te geven. n.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies**
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Onze conclusies

In dit hoofdstuk wordt uitleg gegeven over ons oordeel bij de jaarrekening. Hierin lichten we de geconstateerde fouten en onzekerheden voor de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid toe.

02

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies**
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Onze conclusies

Ons oordeel bij uw jaarstukken 2021 is goedkeurend voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid

Uw jaarrekening geeft een getrouw beeld

Wij hebben onze accountantscontrole van de jaarrekening 2021 van de Vervoerregio nagenoeg afgerond. Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring afgegeven op het aspect getrouwheid en financiële rechtmatigheid, onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door de regioraad.

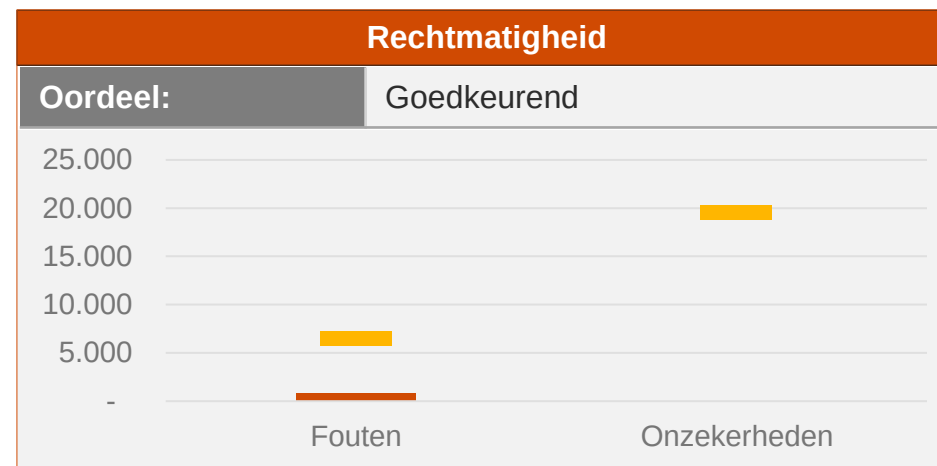
We hebben geen controleverschillen geconstateerd voor getrouwheid

We hebben geen bevindingen geconstateerd in relatie tot de getrouwheid, boven onze rapportagedrempel van €250.000.

De totale rechtmatigheidsfout is €0,7 miljoen

In de verbijzonderde interne controle op de naleving van Europese aanbestedingsrichtlijnen is een onrechtmatigheid ad €0,7 miljoen (2020: €0,8 miljoen) geïdentificeerd. Uit onze controlewerkzaamheden blijkt dat we het eens zijn met deze conclusie en we hebben geen andere onrechtmatigheden ontdekt. Ten opzichte van 2020 is er een daling te zien in het aantal nieuwe dossiers met een onrechtmatigheid.

Hoe de materialiteit wordt opgebouwd blijkt uit de volgende [sheet](#).

■ = absoluut bedrag fouten of onzekerheden x €1.000

■ = door u vastgestelde goedkeuringstolerantie x €1.000

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- **Jaarverslag**
 - Financiële positie
 - Observaties jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Jaarverslag

In dit hoofdstuk beschrijven we wat ons is opgevallen in relatie tot de informatiewaarde van het jaarverslag. Daarnaast beschrijven we onze visie op de financiële positie.

03

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag

Financiële positie

Observaties jaarverslag

Jaarrekening

Vooruitblik

Onze samenwerking

Bijlagen

Financiële positie

De ontwikkeling van de financiële positie van de Vervoerregio

De financiële impact van de risico's is vanaf 2021 doorgerekend

Een belangrijke graadmeter voor de financiële positie van de Vervoerregio is het weerstandsvermogen. In uw paragraaf weerstandsvermogen in het jaarverslag is dit nader uiteengezet. De Vervoerregio heeft geen algemene reserve. Het 'weerstandsvermogen' wordt bepaald door de omvang van de reserves en het saldo vooruitontvangen BDU waar geen bestemming op zit. De omvang van het weerstandsvermogen bedraagt eind 2021 €129,3 miljoen (saldo BDU €187,1 miljoen minus bekleemde deel €57,8 miljoen). In 2020 was dit saldo: €90,9 miljoen.

Hiermee kunnen volgens het dagelijks bestuur de niet begrote uitgaven worden opgevangen en moet dus voldoende zijn om de mogelijke financiële impact van de risico's op te vangen. In de paragraaf weerstandsvermogen wordt per risico de kans, impact, bijbehorende beheersmaatregelen en indien mogelijk de impact in €'s inzichtelijk uiteengezet.

Wij hebben eerder geadviseerd om in de paragraaf explicieter toe te lichten of de huidige weerstandscapaciteit kwantitatief toereikend is om de (overige) risico's voor de Vervoerregio financieel op te vangen door de weerstandratio te berekenen (en een "norm" daarvoor te bepalen).

Dit advies is opgevolgd. Inmiddels is het weerstandratio (2021: 195%) toegevoegd aan het jaarverslag. We hebben vastgesteld dat de 'norm' vanaf de begroting 2022 ook wordt toegevoegd aan het jaarverslag. De norm wordt ruim onvoldoende (<80%), onvoldoende (80%-100%), voldoende (80%-140%) en ruim voldoende (>140%). Het weerstandsvermogen wordt derhalve geclassificeerd als 'ruim voldoende'.

Het risicoprofiel van de Vervoerregio is aan het wijzigen en het nieuwe governance model vereist risicomanagement op projectbasis

De Vervoerregio heeft samen met GVB en gemeente Amsterdam gewerkt aan de verbetering van de samenwerking binnen het OV domein van de concessie Amsterdam: de nieuwe governance. Voor het programma BORI/MVP Metro geldt dat het opdrachtgeverschap vanaf 2022 van de gemeente verschoven is naar de Vervoerregio, waardoor het onderhoud van de railinfrastructuur voor rekening en risico van de Vervoerregio uitgevoerd gaat worden.

Door de verschuiving van subsidieverstrekker naar opdrachtgever is het risico-inschattingsproces van de Vervoerregio op projectniveau verder ontwikkeld. De nadruk ligt hierbij op het inschatten van risico's voorafgaand aan de opdracht tot en met uitvoering van projecten. Van de projecten die overkomen van Amsterdam naar de Vervoerregio zijn de risico's in beeld en binnen het project gebudgetteerd. Binnen de samenwerking in de OV-Governance hebben de gemeente Amsterdam, GVB en de Vervoerregio een risicomanagement comité opgericht, dat bestaat uit de directeurs en risicomangers van de drie partijen. Het risicomanagement comité adviseert over strategische organisatie-overstijgende risico's voor het werkend vervoersysteem als geheel.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag

Financiële positie

Observaties jaarverslag

Jaarrekening

Vooruitblik

Onze samenwerking

Bijlagen

Financiële positie

Het voorspellend vermogen van de Vervoerregio nader toegelicht

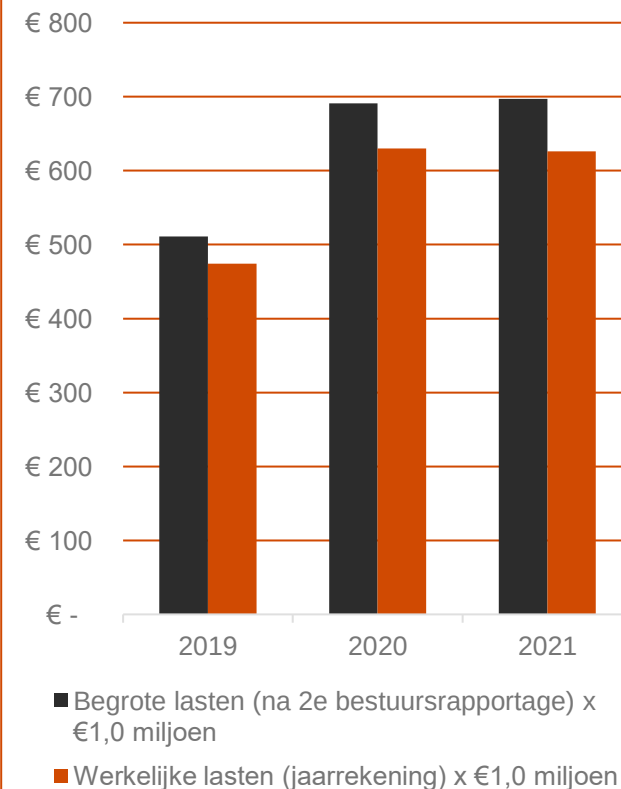
In het licht van het ‘voorspellend vermogen’ hebben we de aandacht gevraagd voor inschattingen waarbij de Vervoerregio afhankelijk is van derde partijen

De werkelijke lasten zijn in 2021 (€627 miljoen) ongeveer gelijk aan 2020 (€630 miljoen), maar fors lager dan de gewijzigde begroting (€697 miljoen). Het verschil tussen de jaarrekening en de gewijzigde begroting is toegenomen ten opzichte van 2019 en 2020. De onderschrijding in lasten ten opzichte van de 2^e bestuursrapportage wordt met name veroorzaakt door:

- **Beheer en onderhoud (onderschrijding van €13 miljoen):** In de jaarrekening is de verantwoording van MET van het beheer en onderhoud infrastructuur en metro vervangingsonderhoud infrastructuur over de jaren 2018-2020 verwerkt. In de bijgestelde begroting was rekening gehouden met een lagere vaststelling van €18 miljoen. Op basis van de jaarrekening van MET zal de vaststelling uitkomen op €30 miljoen. Dit betreft voornamelijk het doorschuiven van werk naar het jaar 2021.
- **Investeringsagenda mobiliteit (onderschrijding van €24 miljoen):** Dit betreft projecten die in 2021 zijn vertraagd en waarvoor de financiële bijdrage nog niet geheel of gedeeltelijk is betaald. Bij de 2^e Bestuursrapportage was aangegeven dat deze onzekerheid maximaal €25 miljoen zou bedragen
- **Activa GVB (onderschrijding van €22 miljoen):** De onderschrijding wordt met name veroorzaakt door uitgaande subsidiebijdragen die niet meer in 2021 geformaliseerd konden worden en daardoor doorschuiven naar 2022.

De Vervoerregio is verder gevorderd met het intensiever monitoren van de voortgang en de realisatie. Bij de tweede bestuursrapportage is net zoals in 2020 per programmaonderdeel aangegeven wat de mogelijk onzekerheid was. De toelichting in de bestuursrapportage over de mogelijke realisatie en onzekerheden daaromtrent is een goede verbetering. Hieruit blijkt dat de mogelijke afwijkingen bij de bestuursrapportage al redelijk in beeld waren. Gezien bovenstaande onder- en overschrijdingen vragen we wel aandacht voor inschattingen waarbij de Vervoerregio afhankelijk is van derde partijen (zoals MET en GVB).

Voorspellend vermogen van de Vervoerregio

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Financiële positie
- Observaties jaarverslag**
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Observaties jaarverslag

De kwaliteit van uw jaarverslag is ruim voldoende

Jaarrekening en jaarverslag zijn verenigbaar

Wij hebben vastgesteld, op grond van de verkregen informatie in onze controle, dat de jaarrekening en het jaarverslag verenigbaar zijn.

Jaarverslag voldoet aan eisen BBV

In het BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de vorm en inhoud van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslag voldoet aan het BBV.

Kwaliteit paragrafen

Wij hebben vastgesteld dat alle verplichte informatie in de paragrafen is opgenomen. Daarnaast hebben wij de informatiewaarde van de paragrafen beoordeeld. Deze geven veel informatie over de realisatie ten opzichte van de uitgangspunten van het beleid.

Informatiewaarde is ruim voldoende

Uw jaarverslag is goed leesbaar (voor de wat ingewijde lezer) en beschrijft concreet de realisatie van de projecten. De relatie tussen de realisatie daarvan en financiën wordt in de toelichtingen voldoende toegelicht. We merken wel, net als voorgaand jaar, dat niet in alle gevallen redengevend wordt toegelicht wat de verklaring is van verschillen tussen begroting en realisatie of alleen in hoofdlijnen ('heeft vertraging opgelopen' al dan niet door corona). De wat diepere oorzaak/reden ('waarom?') blijft daarbij onbenoemd. Een goede verklaring hiervoor start bij een heldere formulering van de (beleids)doelen in de begroting. De uiteindelijke doelen die via de investeringsagenda mobiliteit worden nagestreefd (denk aan bereikbaarheid en verkeersveiligheid) worden niet in het jaarverslag verantwoord, maar in de jaarlijkse voortgangrapportage over de investeringsagenda.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag

Jaarrekening

- Verhoogde risico's
- Begrotingsrechtmatigheid
- Aanbestedingen
- Overige observaties
- Schattingen
- Fraude en wet- & regelgeving

- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Jaarrekening

In dit hoofdstuk geven we een beschrijving voor de verrichte werkzaamheden met betrekking tot de verhoogde risico's, rechtmatigheid en schattingen. Ten slotte staan we stil bij fraude en het niet naleven van wet -en regelgeving.

04

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening

Verhoogde risico's

Begrotingsrechtmatigheid

Aanbestedingen

Overige observaties

Schattingen

Fraude en wet- & regelgeving

Vooruitblik

Onze samenwerking

Bijlagen

Verhoogde risico's

Bij de uitvoering van de werkzaamheden ten aanzien van de verhoogde risico's hebben we geen uitzonderingen of aanwijzingen van frauduleuze activiteiten opgemerkt

In onderstaande tabel geven wij een samenvatting van de bevindingen van verrichte werkzaamheden met betrekking tot de significante en hogere-normale risico's die in ons controleplan zijn vastgesteld. Ten opzichte van ons controleplan hebben wij geen nieuwe risico's geïdentificeerd.

Nr.	Risico	Uitkomst controlewerkzaamheden	Risiconiveau
1	Managementbeïnvloeding: het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management	Het doorbreken van beheersingsmaatregelen door het management is op basis van de controlestandaarden altijd een significant risico. Interne beheersingsmaatregelen, ongeacht hoe goed in opzet en bestaan, kunnen risico's van materiële onjuistheden in de jaarrekeningen slechts beperken, en niet volledig afdekken, wegens de inherente beperkingen van interne beheersingsmaatregelen. We hebben een data-analyse uitgevoerd op (handmatige) boekingen 2021 voor de Vervoerregio. We hebben uit hoofde van deze test geen ongebruikelijke transacties geconstateerd.	 Normaal Significant
2	Rechtmatigheid van de aanbestedingen: het risico van het niet nakomen van aanbestedingsrichtlijnen	De aanbestedingsrichtlijnen zijn complex. De omvang van de onrechtmatige aanbestedingen is afgenomen van €0,8 miljoen naar €0,7 miljoen. Deze komen met name voort uit dossiers die in het verleden ten onrechte (nog) niet zijn aanbesteed. Verwijs naar het gerelateerde hoofdstuk voor nadere overwegingen en details.	 Normaal Significant

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening

Verhoogde risico's

Begrotingsrechtmatigheid

Aanbestedingen

Overige observaties

Schattingen

Fraude en wet- & regelgeving

Vooruitblik

Onze samenwerking

Bijlagen

Begrotingsrechtmatigheid

Geen sprake van onrechtmatigheden in het kader van begrotingsrechtmatigheid

Een onderdeel van onze rechtmatigheidscontrole betreft de naleving van het budgetrecht van de regioraad. Is op programmaniveau niet meer besteed dan waar u als raad toe besloten heeft. De regioraad autoriseert met het vaststellen van de begroting of een begrotingswijziging de totale lasten en de totale baten per programma, de investeringen en het overzicht van de algemene en specifieke dekkingsmiddelen.

In overeenstemming met artikel 5.1 uit de financiële verordening van de Vervoerregio blijkt dat er enkel op het niveau van een programma een onrechtmatigheid zou kunnen plaatsvinden. De Vervoerregio heeft slechts één programma (los van de overhead en de algemene dekkingsmiddelen).

Wij hebben vastgesteld dat voor de programma's, kredieten en garantstelling geen overschrijdingen in 2021 hebben plaatsgevonden.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Verhoogde risico's
- Begrotingsrechtmatigheid
- Aanbestedingen**
- Overige observaties
- Schattingen
- Fraude en wet- & regelgeving
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Aanbestedingen

De interne beheersing rondom de niet- Europese aanbestedingen is verbeterd

In de verbijzonderde interne controle op de naleving van Europese aanbestedingsrichtlijnen is een onrechtmatigheid ad €0,7 miljoen (2020: €0,8 miljoen) geïdentificeerd. Uit onze controlewerkzaamheden blijkt dat we het eens zijn met deze conclusie én we hebben geen andere onrechtmatigheden ontdekt. Ten opzichte van 2020 is er een daling te zien in het aantal nieuwe dossiers met een onrechtmatigheid.

De omvang van de onrechtmatige (Europese) aanbestedingen is afgenomen van €0,8 miljoen naar €0,7 miljoen

Voorgaand jaar bleken er onrechtmatigheden. Dit betroffen contracten waarvan de nieuwe aanbesteding niet tijdig op gang is gekomen door diverse (gedeeltelijke externe) oorzaken. Vijf van deze oude contracten leiden ook tot bestedingen (én dus onrechtmatigheden) in 2021 ad €0,3 miljoen. Wel valt op dat het aantal bestedingen uit hoofde van deze contracten afloopt en ook in de komende jaren verder zal aflopen. Van deze acht contracten zijn er drie 'nieuwe' contracten waar in 2021 is geconstateerd dat ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed. Overigens zijn deze contracten al wel eerder afgesloten. Een aantal verplichtingen kent een doorloop in 2022 voor naar verwachting ongeveer €0,2 miljoen. Deze resterende verplichting is niet opgenomen onder de niet uit de balans blijvende verplichtingen. Voor de jaarrekening heeft dit geen materiële betekenis.

Er is verbetering zichtbaar in relatie tot aanbestedingen

Behalve door de daling in de totale onrechtmatigheid blijkt ook dat de interne beheersing rondom het 'proces' aanbestedingen verbetert. We merken dat

inkoop en concerncontrol van de Vervoerregio professioneler wordt en dat de vervoerregio daardoor ook steeds meer in staat is om grondiger onderzoek te doen. In de in juli 2019 ingevoerde inkoopdossiers en de nieuwe workflows in JOIN zit een aantal checks. Hierdoor blijkt dat de dossiervorming meer op orde is en wordt Inkoop aan de voorkant altijd betrokken bij inkoopzaken en initiatieven vanuit de organisatie. Dit heeft mede geleid tot de teruggedrongen onrechtmatigheid en verbeterde dossiervorming in JOIN. In 2021 zijn dan ook geen nieuwe dossiers als onrechtmatig aangemerkt.

Het risicoprofiel rondom aanbestedingen is sectorbreed verhoogd rondom 'inhuur van medewerkers'

Inhuur van medewerkers blijft voor de vervoerregio een aandachtspunt als gevolg van de wijziging in de aanbestedingswet sinds 2016. Het risico bestaat dat individuele contracten ten onrechte niet gezamenlijk (Europees) zijn aanbesteed. De onrechtmatigheid komt hoofdzakelijk voort uit dossiers in relatie tot inhuur van medewerkers. We vragen dan ook uw blijvende aandacht hiervoor. We hebben begrepen dat de inkoopadviseur periodiek neemt deel aan HR bila's waarin inhuurzaken worden besproken met teammanagers. Daarnaast wordt Inkoop aan de voorkant bij inhuurtrajecten betrokken middels het ingerichte proces in JOIN doordat akkoord moet worden gegeven op inkoopdossiers en de aanbestedingsprocedure. Hierdoor wordt bij inhuur en/of verlengingen van inhuur altijd de check uitgevoerd of dit aanbestedings-technisch toegestaan en mogelijk is. Ten aanzien van IT zien wij als algemeen aandachtspunt voor naleving van de aanbestedingsrichtlijnen met name het mogelijke meerwerk (bijvoorbeeld hogere IT kosten door thuiswerken).

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
 - Verhoogde risico's
 - Begrotingsrechtmatigheid
 - Aanbestedingen
- Overige observaties**
- Schattingen
- Fraude en wet- & regelgeving
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Overige observaties

Overige observaties in de jaarrekeningcontrole nader toegelicht

De vervoerregio heeft het verslaggevingsvraagstuk rondom het activeren van 'laadinfrastructuur', proactief met ons besproken

Er is vanaf dit jaar sprake van een aantal activa die onder eigen rekening en risico vallen van de Vervoerregio. Dit gaat bijvoorbeeld over de uitgebreide laadinfrastructuur voor (elektrische) bussen. De kosten (nu nog beperkt qua omvang) zijn vooralsnog in de exploitatie genomen, maar de Vervoerregio overweegt deze kosten te activeren. De vervoerregio heeft dit verslaggevingsvraagstuk proactief met ons besproken.

De netbeheerder is echter de economische en/of juridische eigenaar van deze laadstations c.q. deze infrastructuur (kabels etc.). Op grond van de notitie materiële vaste activa mogen deze kosten in beginsel alleen geactiveerd worden als dit bij gebruik door de Vervoerregio leidt tot een significante kwaliteitsverbetering of tot levensduurverlenging. De Vervoerregio gebruikt komende tijd om te onderzoeken of deze geschatte kosten van circa €1,5 miljoen voldoen aan de activeringscriteria.

Lastneming rondom uitgaande subsidies blijft een aandachtspunt

De commissie BBV heeft diverse keren vragen gekregen over de verantwoording van subsidies en voorschotten op subsidies. De handreiking (januari 2019), het memo (februari 2020) en met name de brief met nadere opheldering (mei 2020) beschrijven de uitgangspunten die gelden voor bij de lastneming van subsidies.

Op basis van de informatie in de subsidiebeschikking worden de lasten bij de start van het project genomen, tenzij er sprake is van een uitzonderingssituatie. Van een uitzonderingssituatie geldt bijvoorbeeld als er sprake is van een boekjaar- of exploitatiesubsidie waarbij de subsidie wordt verleend voor activiteiten die betrekking hebben op één of meerdere volgende jaren, of b) als een door de lokale overheid nader bepaald grensbedrag wordt overschreden én het project boekjaar-overschrijdend is.

Bij de Vervoerregio is veelal sprake van meerjarige projectsubsidies, dus is er sprake van deze uitzonderingsbepaling. Het is dan van belang tijdig en tussentijds inzicht te hebben in de voortgang van het project, zodat eventuele bijstelling van de lastneming in het juiste jaar kan plaatsvinden. Lasten moeten verantwoord worden verdeeld over de jaren op basis van de (geplande) activiteiten (bijvoorbeeld 10 % in jaar 1, 50% in jaar 2 en 40% in jaar 3). Dit wordt allereerst bepaald op basis van de gemaakte planning, maar moet aangepast worden als de werkelijkheid significant afwijkt. Het is dus van belang dat de Vervoerregio zich op dit aspect verder blijft ontwikkelen.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Verhoogde risico's
- Begrotingsrechtmatigheid
- Aanbestedingen
- Overige observaties
- Schattingen**
- Fraude en wet- & regelgeving
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Schattingen

De schattingen van het dagelijks bestuur nader uitgelicht

Bij het opstellen van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur belangrijke boekhoudkundige schattingen, beoordelingen en aannames toepassen en toelichten. Wij hebben de belangrijkste schattingen, beoordelingen en aannames die door het dagelijks bestuur zijn gedaan beoordeeld en

concluderen dat deze zijn gebaseerd op passende bewijsstukken en goed uitgebalanceerde overwegingen. Onderstaande tabel bevat een overzicht van onze bevindingen met betrekking tot die schattingen en oordelen.

Schatting	Waarde (x €1 miljoen)		Oordeel		Opmerkingen
	2021	2020	2021	2020	
Waardering leningen aan openbare lichamen	€81,5	€67,5	●	●	De leningen aan EBS en Connexxion zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. De Vervoerregio heeft het pandrecht op de bussen en de vervoerders zijn door de BVOV ondersteund. Er zijn, ook na balansdatum, geen indicaties voor een duurzame waardevermindering. Daarnaast worden de aflossingen op de leningen periodiek verrekend met de concessiehouders. Wij kunnen daarom instemmen met de gekozen waardering.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
 - Verhoogde risico's
 - Begrotingsrechtmatigheid
 - Aanbestedingen
 - Overige observaties
 - Schattingen
- Fraude en wet- & regelgeving**
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Fraude en wet- en regelgeving

Geen aanwijzingen of signalen van fraude geïdentificeerd. Wel adviseren we het dagelijks bestuur om minimaal eenmaal per jaar een frauderisicoanalyse uit te voeren.

Wij hebben tijdens onze controle bijzondere aandacht besteed aan het proces dat u heeft opgezet om frauderisico's en risico's op het niet naleven van wet- en regelgeving te identificeren.

In dat kader hebben wij geconstateerd dat u nog niet gestructureerd een frauderisicoanalyse uitvoert. Wij adviseren u minimaal eenmaal per jaar een gedegen frauderisicoanalyse uit te voeren en daarin tevens aandacht te besteden aan risico's op het niet naleven van wet- en regelgeving en maatregelen op te zetten en te implementeren om risico's te beheersen en te mitigeren.

Wij hebben de opzet en de implementatie van de relevante aspecten van het frauderisicomanagement-systeem geëvalueerd en hierbij hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd

Fraude is een ernstig maatschappelijk probleem dat burgers, ondernemingen en de overheid financieel benadeelt. Het voorkomen en opsporen van fraude binnen uw organisatie is primair de verantwoordelijkheid van het management en degenen die belast zijn met governance. In dat kader verwachten wij dat u een frauderisicomanagementsysteem heeft geïmplementeerd dat bijdraagt aan het voorkomen en detecteren van fraude. Wij hebben de opzet en de implementatie van de relevante aspecten van het frauderisicomanagement-systeem geëvalueerd, zoals het beleid morele code en de werkwijze klachtencommissie ongewenst gedrag van de Vervoerregio. Hierbij hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd.

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en de regioraad

De primaire [verantwoordelijkheid](#) voor het voorkomen en opsporen van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving berust bij degenen die belast zijn met governance van de gemeenschappelijke regeling (de regioraad) en het dagelijks bestuur.

Als uw accountant is het [onze verantwoordelijkheid](#) om onze controle te plannen en uit te voeren om redelijke zekerheid te krijgen dat de jaarrekening als geheel geen materiële onjuistheden bevat, of die nu worden veroorzaakt door fraude of door fouten, rekening houdend met het toepasselijke wet- en regelgevende kader. Door de inherente beperkingen van een controle is het risico onvermijdelijk dat sommige materiële onjuistheden in de jaarrekening onopgemerkt blijven.

Geen aanwijzingen of signalen van fraude geïdentificeerd

Tijdens de controle van de jaarrekening 2021 zijn geen aanwijzingen van fraude onder onze aandacht gekomen.

Geen gevallen van niet-naleving van wet- en regelgeving onder onze aandacht gekomen

Tijdens de controle van de jaarrekening 2021 zijn geen gevallen van niet-naleving van wet- en regelgeving onder onze aandacht gekomen, met uitzondering van de eerder genoemde afwijkingen van de [aanbestedingsregels](#).

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik**
 - Onze controleverklaring
 - Interne beheersing
 - Rechtmatigheidsverantwoording
 - Gemeenteraadsverkiezingen
 - Wijzigingen standaarden
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Vooruitblik

In dit hoofdstuk van het verslag bespreken wij de relevante ontwikkelingen die vanaf het jaar 2022 relevant zijn voor uw gemeenschappelijke regeling. Dat zijn onder meer de veranderende controleverklaring, de komst van de rechtmatigheidsverantwoording en een wijzigingen in (onze) controlestandaarden.

05

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik

Onze controleverklaring

Interne beheersing

Rechtmatigheidsverantwoording

Gemeenteraadsverkiezingen

Wijzigingen standaarden

 Onze samenwerking

 Bijlagen

Onze controleverklaring

Onze controleverklaring wordt uitgebreider op het aspect fraude

Aankomende wijzigingen in de controleverklaring van accountants ten aanzien van fraude en continuïteit

Op 8 december 2021 heeft de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) besloten dat accountants voor jaarrekeningcontroles die vallen binnen het domein van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) vanaf het boekjaar 2022 uitgebreider moeten rapporteren over fraude en continuïteit in de controleverklaring. Deze wijzigingen zullen ook van invloed zijn op de controleverklaring die wij vanaf 2022 verstrekken.

Ten aanzien van fraude zullen wij op basis van de aangepaste standaard gaan rapporteren over de risico-inschatting, verrichte werkzaamheden en materiële bevindingen ten aanzien van fraude. Ten behoeve daarvan zullen we het fraudepreventieprogramma van de Vervoerregio onderzoeken, waaronder:

- de implementatie van een gedragscode met ethische gedragsregels voor het creëren van een cultuur van eerlijkheid;
- de door het management uitgevoerde frauderisicoanalyse;
- de maatregelen van interne beheersing die getroffen zijn om specifieke frauderisico's te mitigeren;
- de wijze waarop het management opvolging geeft aan meldingen van klokkenluiders of andere signalen van fraude;
- het opstellen van een redresplan en uitvoeren en monitoren van de acties.

We raden aan een overkoepelende frauderisicoanalyse op te stellen

Bij de Vervoerregio constateren we dat er in de processen, procedures en interne controles aandacht is ter voorkoming van fraude en misbruik en oneigenlijk gebruik. Ook is er aandacht voor risicomanagement in brede zin, mede in relatie tot de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Wat er wél nog moet gebeuren is het opstellen van een overkoepelende frauderisicoanalyse. In onze rapportage van interim-bevindingen hebben we reeds aanbevolen om deze op te stellen.

Een editie van PwC's [Spotlight](#) is volledig gewijd aan fraude en het geeft onder andere inzicht in de diverse rollen en verantwoordelijkheden voor verschillende gremia. Ook bevat het handvatten over hoe de ambtelijke organisatie een frauderisicoanalyse kan opstellen.

Daarnaast adviseren we de secretaris-directeur en het dagelijks bestuur om te beoordelen wat de kwaliteit is van het gehele fraudepreventieprogramma en, indien nodig, tijdig maatregelen te treffen om de kwaliteit van dit programma te verbeteren. De kwaliteit van dit programma is mede bepalend voor de bevindingen die wij in de controleverklaring zullen (moeten) rapporteren.

Wij adviseren de secretaris-directeur en het dagelijks bestuur tevens om hierover zelf in de risicoparagraaf in uw paragraaf bedrijfsvoering te rapporteren zodat wij hier in onze controleverklaring naar kunnen verwijzen en de door u gerapporteerde informatie kunnen bevestigen.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze controleverklaring
- Interne beheersing**
- Rechtmatigheidsverantwoording
- Gemeenteraadsverkiezingen
- Wijzigingen standaarden
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Interne beheersing

De wisselwerking tussen de drie lijnen is verder geoptimaliseerd en er resteren geen bevindingen met prioriteit ‘hoog’

Vanuit onze externe controle geen nieuwe significante tekortkomingen in de interne beheersing geconstateerd.

In de [bijlage](#) hebben we een status gegeven van de opvolging van oude bevindingen. Er resteren geen bevindingen met prioriteit ‘hoog’. We hebben gereflecteerd op de genomen stappen door het dagelijks bestuur op de eerder gemelde (zes) tekortkomingen.

Wij zijn verplicht melding te maken van onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking. Bij onze controle is in dit opzicht niets naar voren gekomen wat aan u moet worden gemeld.

De wisselwerking tussen de drie lijnen is verder geoptimaliseerd

Voor 2021 was de uitdaging om de interne beheersing verder ‘naar voren’ te brengen in de 1e lijn in het [Drielijnenmodel](#). De 1^e lijn betreft de teams die verantwoordelijk zijn voor de primaire en secundaire processen. In 2021 is dit (verder) gerealiseerd door het laten uitvoeren van kwaliteitstoetsen door projectcontrollers. Dit opschuiven van de checks en balances van de 3e, via de 2e naar de 1e lijn past naadloos in de komende rechtmatigheidsverantwoording 2021.

Het interne beheersingslandschap is systematisch in beeld gebracht

Voor de verbetering van de interne beheersing gebruikt de Vervoerregio een nieuw management control systeem. Hierin wordt de stand van zaken en planning en monitoring van verbeteringen systematisch vastgelegd en gerapporteerd. De organisatie heeft van bijna alle belangrijke financiële processen op alle beheersingsaspecten gemeten waar de processen in orde zijn of verbeterd kunnen worden. De verbijzonderde interne controle kan hiermee meer toegespitst worden op de risico's en het biedt concrete handvatten om de 1e lijn verder te betrekken bij de interne beheersing.

De rechtmatigheidsverantwoording maakt al deel uit van de jaarrekening

Lokale overheden en ook de Vervoerregio moeten per verslagjaar 2022 zelf in de jaarrekening verantwoording afleggen over de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur. De Vervoerregio heeft zich hierop voorbereid en stappen gezet in de verbetering van de interne beheersing. Daartoe is een VIC-systematiek opgezet, die ook in 2021 is gevolgd. De controles zijn deugdelijk uitgevoerd en goed gedocumenteerd. Daarnaast is in 2021 de stand van interne beheersing in financiële processen gemeten. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de bevindingen, heeft het Dagelijks Bestuur besloten om over 2021 al een [rechtmatigheidsverklaring](#) bij de jaarrekening af te geven.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze controleverklaring

Interne beheersing

Rechtmatigheidsverantwoording

Gemeenteraadsverkiezingen

Wijzigingen standaarden

Onze samenwerking

Bijlagen

Het Drielijnenmodel bij de Vervoerregio

	1 ^e lijn Lijnmanagement	2 ^e lijn Ondersteuning	3 ^e lijn Interne controlefunctie
	Afdelingen	Bedrijfsvoering en Financiën	Verbijzonderde Interne Controle
VRA	- Primair verantwoordelijk voor getrouwheid en rechtmatigheid transacties binnen eigen processen - Verantwoordelijk voor kwalitatieve analyse en toelichting P&C-producten	- Ondersteunt de afdelingen bij de optimalisering van de primaire processen - Bij bedrijfsvoering en de controllers voeren bij de administratieve verwerking een aantal primaire controles uit op de eerste lijn	- Controleert of het samenspel tussen de eerste en tweede lijn soepel functioneert en velt daarover een objectief, onafhankelijk oordeel - Adviseert over verbetering in de eerste en tweede lijn
PwC	- Adviseert (met de VIC) preventieve interne controlemaatregelen in het primaire proces - Geeft feedback om leesbaarheid/informatiewaarde P&C-documenten te verhogen	- Adviseert preventieve interne controlemaatregelen in het ondersteunende proces en de IT - Geeft adviezen om effectiviteit controlewerkzaamheden te vergroten	- Adviseert/klankbord om te komen tot een effectieve en efficiënte controleaanpak - Maakt waar mogelijk gebruik van de werkzaamheden van de VIC

Wij rapporteren via het push-leftprincipe

Het push-leftprincipe is erop gericht de interne beheersing in de eerste en tweede lijn te optimaliseren. Dit vanuit het uitgangspunt dat fouten voorkomen beter is dan achteraf constateren. Indien er tekortkomingen zijn in de interne beheersing in de eerste en tweede lijn, dan zullen wij deze daarom rapporteren als bevinding, ook als deze in de derde lijn met interne controles ondervangen wordt.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze controleverklaring
- Interne beheersing
- Rechtmatigheidsverantwoording**
- Gemeenteraadsverkiezingen
- Wijzigingen standaarden
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording maakt al deel uit van de jaarrekening 2021 van de Vervoerregio

De kadernota rechtmatigheid 2022 is gepubliceerd

In augustus 2021 is de [kadernota rechtmatigheid 2022](#) verschenen. De commissie BBV geeft in deze nota haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid. De kadernota bevat stellige uitspraken en aanbevelingen die relevant zijn voor onder andere gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast is er voor de regionaalsleden een hoofdstuk (hoofdstuk 2) waarin op hoofdlijnen uitleg wordt gegeven over het begrip rechtmatigheid en de rollen die de verschillende partijen hebben. Wij bevelen u aan om kennis te nemen van dit hoofdstuk.

De interne beheersing van de Vervoerregio is op orde

De Vervoerregio heeft met de VIC onder begeleiding van concerncontroller, een volwassen derde lijn. Vanuit de concerncontroller wordt drie keer per jaar aan het dagelijks bestuur gerapporteerd over de voortgang van de verbeteracties 'VRA in control 2020'. Daarnaast geeft de jaarlijkse 'Eindrapportage Verbijzonderde interne controle' een beeld van de (on)rechtmatigheden over de betreffende periodes zoals geconstateerd bij de eigen interne controle. Dit is een goede basis om tot een rechtmatigheidsverantwoording te komen.

De rechtmatigheidsverantwoording maakt al deel uit van de jaarrekening 2021 van de Vervoerregio

In de Eindrapportage Interne Beheersing en VIC 2021 (versie 19 april 2022) blijft de geconstateerde onrechtmatigheid beperkt tot de onrechtmatigheden op het gebied van aanbestedingen ad. €705.420. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de bevindingen, heeft het Dagelijks Bestuur besloten om over 2021 al een rechtmatigheidsverklaring bij de jaarrekening af te geven.

De rechtmatigheidsverantwoording 2021 staat in het Eindrapport Interne Beheersing en VIC 2021

Vanuit PwC hebben we recent een [blog](#) gepubliceerd over 'De rol van de regionaad bij de rechtmatigheidsverantwoording' waarin een zestal adviezen wordt geschreven voor raadsleden. Eén van die adviezen is: "Wees helder over de gewenste rapportage door het college (dagelijks bestuur)". De Vervoerregio heeft een rechtmatigheidsverantwoording deel uit laten maken van het Eindrapport interne Beheersing en VIC 2021.

In de paragraaf bedrijfsvoering zijn nu nog niet de genoemde afwijkingen boven de rapporteringsgrens opgenomen. Wij adviseren dat het dagelijks bestuur met de (regio)raadsleden in overleg treedt over de gewenste inhoud van de paragraaf bedrijfsvoering.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze controleverklaring
- Interne beheersing
- Rechtmatigheidsverantwoording**
- Gemeenteraadsverkiezingen
- Wijzigingen standaarden
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Rechtmatigheidsverantwoording

Inzicht in de veranderingen en de misverstanden rondom de rechtmatigheidsverantwoording

Wat zijn de misverstanden?

- Het dagelijks bestuur wordt nu verantwoordelijk voor de rechtmatigheid. Dit klopt niet. Dit was namelijk al zo, dus dit is niet veranderd.
- De werkzaamheden van de accountant worden minder. Dit klopt niet. Omdat de accountant een getrouwheidsoordeel geeft bij de rechtmatigheidsverantwoording, dient de accountant net zoveel werkzaamheden te verrichten als in het verleden.
- Rechtmatigheidsfouten kunnen nog steeds leiden tot een anders dan goedkeurende controleverklaring. Dat klopt niet. Rechtmatigheidsfouten wegen niet meer mee voor het oordeel van de accountant en kunnen dus ook niet leiden tot een aangepaste controleverklaring. Indien de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording zelf niet kan worden vastgesteld, kan dit impact hebben op de controleverklaring van de accountant.
- Een rechtmatigheidsverantwoording is hetzelfde als een 'In Control Statement'. Dat klopt niet. Een In Control Statement omvat meer aspecten dan rechtmatigheid.
- Het dagelijks bestuur moet alle afwijkingen toelichten. Dat klopt niet. In de rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur alle afwijkingen toe voor zover die leiden tot een overschrijding van de verantwoordingsgrens (1%). In de paragraaf bedrijfsvoering wordt een toelichting gegeven op alle afwijkingen die uitkomen boven de rapporteringstolerantie (die ook voor de accountantscontrole geldt, namelijk €250.000).

Benodigde acties in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording	Heeft het dagelijks bestuur reeds afspraken gemaakt over deze onderwerpen:		
	Ja	Onder handen	Nee
De verantwoordingsgrens voor 2021 is bepaald op basis van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves	●		
De verantwoordingsgrens voor 2021 is vastgesteld door de regioraad	●		
Het normenkader 2021 is op 14 december 2021 vastgesteld door de regioraad	●		
De financiële verordening is herzien indien er staat dat de accountant de rechtmatigheid toetst		●	
De financiële verordening bevat op welke wijze wordt omgegaan met begrotingsonrechtmatigheden		●	
het dagelijks bestuur en de regioraad hebben overeenstemming inzake de mate van detail in de paragraaf Bedrijfsvoering		●	
Het interne controleplan van de Vervoerregio bevat een scoping van de processen en balansposten, risicoanalyses per proces en post en controleaanpak	●		

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze controleverklaring
- Interne beheersing
- Rechtmatigheidsverantwoording
- Gemeenteraadsverkiezingen**
- Wijzigingen standaarden
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Gemeenteraadsverkiezingen

Overdrachtsdossier nieuwe raadsleden als basis voor het jaarrekeningproces

Op woensdag 16 maart zijn de regioraadsverkiezingen geweest. Een tijd waarin nieuwe raadsleden zich inlezen in de financiën en waar snel de behandeling van de jaarrekening op de regioraadsagenda staat.

Vanuit uw controlerende rol als raadslid van de regioraad van de Vervoerregio, staat jaarlijks de vaststelling van de jaarrekening op de regioraadsagenda. Wij als accountant ondersteunen u graag in uw controlerende rol en zorgen ervoor dat u zich daarbij vooral kunt richten op de (beleids)inhoud. Op onze website hebben we een kort [filmpje](#) weergegeven waarin kort uw (nieuwe) rol en verantwoordelijkheid wordt belicht. Op onze [website](#) geven we ook vijf concrete adviezen voor raadsleden hoe de jaarrekening gebruikt kan worden als instrument en waarbij u zich als (nieuwe) raadslid kan inlezen in de rol van raadsleden in het jaarrekeningproces en de accountantscontrole bij gemeenten.

Vanuit onze natuurlijke adviesfunctie hebben we ook een 'overdrachtsdocument' gemaakt dat zal worden toegevoegd aan het 'overdrachtsdossier' die u aangeboden zal worden. Het overdrachtsdocument heeft tot doel om u:

- in positie te brengen om uw rol als raadslid goed te kunnen vervullen bij het vaststellen van de jaarrekening 2021, dat in juni op de agenda staat;
- te informeren over wie uw accountant is en hoe u ons kunt bereiken;
- een naslagwerk voor latere momenten te verstrekken.

☰	Aanbiedingsbrief
💬	Onze kernboodschappen
📍	Onze conclusies
☰	Jaarverslag
📈	Jaarrekening
⚙️	Vooruitblik
	Onze controleverklaring
	Interne beheersing
	Rechtmatigheidsverantwoording
	Gemeenteraadsverkiezingen
	Wijzigingen standaarden
👤	Onze samenwerking
📁	Bijlagen

Wijzigingen standaarden

Aandacht gevraagd voor de interne procesbeschrijvingen en risicoanalyses

Meer focus op het proces van risico-identificatie en -beoordeling

Als onderdeel van onze op risico's gebaseerde controle richten wij ons op de gebieden met het grootste risico op afwijkingen van materieel belang. Als reactie op een evoluerende en steeds complexere omgeving die uw gemeenschappelijke regeling beïnvloedt, zullen we onze aandacht en inspanning vergroten om uw organisatie en het risico-identificatie- en beoordelingsproces te begrijpen. Hierbij wordt ook specifiek de IT-omgeving en bijbehorende risico's meegenomen. Dit sluit aan bij de doelstelling van de herziene controlestandaard 315, die vanaf dit jaar van kracht wordt. Daarom willen wij uw aandacht vragen voor:

- De kwaliteit van de end-to-end procesbeschrijvingen. Voor de interne beheersing gebruikt de Vervoerregio een nieuw management control systeem waarin processen zijn op overzichtelijke wijze zijn uitgewerkt. Enkel gerelateerde journaalposten maken hier nog geen onderdeel vanuit.
- De kwaliteit van de risicoanalyse uitgevoerd door het dagelijks bestuur, waarbij tevens ook een specifieke risicoanalyse wordt uitgevoerd voor het onderwerp fraude. De Vervoerregio heeft reeds veel aandacht voor risicoanalyse in brede zin, maar het aspect fraude maakt daar nog geen deel vanuit.
- De aandacht voor de mate van IT-afhankelijkheid van bedrijfsprocessen en het daaruit voortvloeiende risico. Indien de Vervoerregio wilt steunen op beheersingsmaatregel in of rapportages vanuit een applicatie, dan moet eerst ook de opzet worden geëvalueerd, het bestaan worden vastgesteld en de werking worden gecontroleerd rondom de beheersing van de algemene IT omgeving (ITGC's). De IT-audit moet nog worden geïntegreerd in de interne controle van de Vervoerregio.

We zijn meer dan bereid om dit onderwerp en de bijbehorende wederzijdse verwachting te bespreken in afwachting van de samenwerking voor volgend jaar.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- **Onze samenwerking**
- Bijlagen

Onze samenwerking

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe wij hebben samengewerkt met u en uw medewerkers. Daarnaast presenteren wij een overzicht van de het aantal uren dat er is gewerkt aan de controle.

06

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking**
- Bijlagen

Onze samenwerking

We hebben een constructieve samenwerking ervaren tijdens het controleproces

We hebben tijdens de controle een constructieve samenwerking met uw organisatie ervaren. Ondanks de nieuwe werkomstandigheden als gevolg van de Covid-19 pandemie waren de communicatielijnen redelijk kort en konden we onze vragen snel afhandelen. We hebben een open en fijne cultuur ervaren. Aangezien we voortdurend streven naar een verbetering van het controleproces en onze dienstverlening, evalueren we graag op korte termijn.

Onze reflectie op het proces van de jaarrekeningcontrole

De controle van de jaarrekening van de Vervoerregio vereist voldoende tijd en aandacht van de teamleden van het juiste niveau voor inhoudelijke werkzaamheden, beoordeling en begeleiding. In overeenstemming met de maatregelen die zijn beschreven in het rapport “In het publiek belang” geven wij hiernaast een overzicht van de uren die we hebben besteed aan de controle van het lopende jaar van de vervoerregio. De cijfers hiernaast zijn op basis van beste schatting per eind april.

Wij maken gebruik van een webportal (Connect) voor het uitwisselen van documenten. Voor de controle over 2021 is 98% van de opgevraagde documenten tijdig geleverd. Dat is een goede score.

Geen bevindingen te melden rondom onafhankelijkheid

Wij hebben onze naleving van externe normen en ons wereldwijde onafhankelijkheidsbeleid met betrekking tot onze dienstverlening in 2021 bewaakt en bevestigd dat wij aan deze onafhankelijkheidsvereisten hebben voldaan en voldoen.

Categorie	Totaal aantal geplande uren	%	Totaal aantal feitelijke uren (schatting)**	%
Partner	24	6%	24	5%
(Senior) manager	160	20%	170	19%
Overig Personeel *	340	74%	360	76%
Totaal	504*		534*/**	

* Inclusief de uren besteed door de afdelingen waaraan we werkzaamheden uitbesteden (ongeveer 100 uur) .

** Bovenstaande figuur is gebaseerd op onze beste schatting per 30 april 2022.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking

Bijlagen

- SiSa
- Detailbevindingen
- Wet normering topinkomens
- Materialiteit
- Communicatie
- Verantwoordelijkheden

Bijlagen

In de eerste bijlage beschrijven we de uitkomsten van de werkzaamheden ten aanzien van de SiSa-bijlage. Daarna geven we een overzicht van de detailbevindingen. Vervolgens lichten we de Wnt-verantwoording en de materialiteit toe. Tot slot geven we een update over de verplichte communicatie en verantwoordelijkheden.

07

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

SiSa

Detailbevindingen

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Communicatie

Verantwoordelijkheden

SiSa

Geen bevindingen in de SiSa-bijlage

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening 2021. In 2021 zijn er veel SiSa-regelingen bijgekomen. Van de 4 huidige regelingen is er 1 nieuw ten opzichte van voorgaand jaar (E52). Voor de bevindingen uit onze controle gelden op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden ('BADO') zwaardere rapporteringstoleranties dan voor andere onderdelen van de reguliere jaarrekening.

De strekking van de verklaring bij de jaarrekening (inclusief de SiSa-bijlage) is goedkeurend inzake de getrouwheid en rechtmatigheid.

De rapporteringstolerantie is per specifieke uitkering:

- €12.500 indien de omvangsbasis kleiner dan of gelijk is aan €125.000;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan €125.000 en kleiner dan of gelijk is aan €1.000.000;
- €125.000 indien de omvangsbasis groter is dan €1.000.000.

De rapporteringstolerantie heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. In de volgende tabel hebben wij onze bevindingen per specifieke uitkering opgenomen.

Nr.	Regeling/indicator	Naam specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
1	IenW E1	Regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven 2020	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
2	IenW E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
3	IenW E27A	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa vervoerregio's)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
4	IenW E52	Regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-concessies 2021	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen
- SiSa

Detailbevindingen

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Communicatie

Verantwoordelijkheden

Detailbevindingen

Er resteren geen bevindingen met prioriteit 'hoog'. De bevindingen die resteren zijn onderhanden of zijn inmiddels opgelost.

Onderstaande tabel bevat de detailbevindingen inclusief de prioriteit en de status ten opzichte van voorgaand jaar. Op de hierop volgende pagina's staan de detailbevindingen uitgeschreven inclusief tevens onze aanbevelingen en de consequentie voor de controle. De prioriteit van een detailbevinding of een combinatie van detailbevindingen in de interne controle is niet alleen afhankelijk van het feit of er daadwerkelijk sprake was van een onjuistheid, maar ook van de waarschijnlijkheid dat een onjuistheid zou kunnen plaatsvinden en de potentiële omvang van de onjuistheid.

#	Detailbevinding	Status 2021	Status 2020	Prioriteit
1	Inkoopproces – Onderbouwing en juiste autorisatie door de budgethouder is niet altijd aanwezig	●	●	Middel
2	Inkoopproces – Meer consistentie is gewenst in de (wijze van) vastlegging van prestatielevering	●	●	Middel
3	Aanbestedingen – De rechtmatigheid van aanbestedingen worden niet volledig in het proces geborgd	●	●	Middel
4	Subsidieverleningen (Infra) – Wisselende kwaliteit van de aanvullende informatie voor het beoordelen van de projectaanvraag	●	●	Middel
5	Subsidieverleningen (Beheer, concessies en contracten OV) – Het gebruik van de hardheidsclausule uit de subsidieverordening moet onderbouwd en bewust	●	●	Middel
6	Begrotingswijzigingen – Meer consistentie gewenst in de verwerking en rapportering van begrotingswijzigingen	●	●	Middel

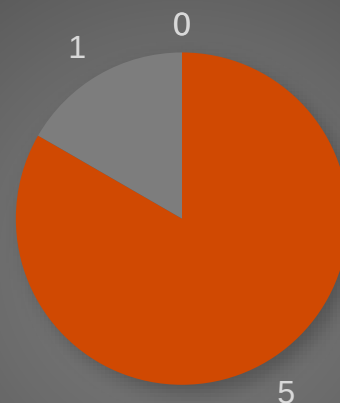
● Nieuw geïdentificeerde detailbevinding

● Eerder gerapporteerde detailbevinding, onderhanden

● Eerder gerapporteerde detailbevinding, geen voortgang

● Opgeloste detailbevinding

Voortgang bevindingen

- Geen voortgang
- Nieuw
- Onderhanden
- Opgelost

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen
- SiSa

Detailbevindingen

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Communicatie

Verantwoordelijkheden

#	Detailbevinding	Status 2021	Status 2020	Risico, aanbeveling en managementreactie	Prioriteit
1	Bevinding Inkoopproces – Onderbouwing en juiste autorisatie door de budgethouder is niet altijd aanwezig. Omschrijving bevinding Bij 1 van de 16 deelwaarnemingen bleek er in de financiële administratie geen onderbouwing aanwezig en bleek dit boekstuk ook niet in de workflow geautoriseerd door de budgethouder (teammanager). Navraag leerde dat er wel een ten grondslag liggend Excelbestand is en dat de budgethouder daarin wel heeft geaccordeerd. Een is dergelijke vastlegging is niet bij het boekstuk zichtbaar en een risico van een Excelbestand is fouten (in formules) worden gemaakt en gegevens handmatig worden gewijzigd..	●	●	Risico Het risico ontstaat dat er makkelijker fouten gemaakt worden zodat er betaald wordt voor goederen die niet zijn geleverd of niet zijn besteld. Daarnaast bestaat het door het ontbreken van controle technische functiescheiding dat een inkoper prijsafspraken maakt een leverancier. Aanbeveling We bevelen aan om altijd een onderbouwing (pdf-kopie) op te nemen bij elk boekstuk en we bevelen aan dat wordt afgedwongen dat budgethouders in de workflow van de financiële administratie de betreffende boekstukken autoriseren. . Managementreactie <i>“Dit ziet toe op sommige memoriaal-boeking. Het toevoegen van pdf-documenten als onderbouwing zal als standaardrichtlijn geïmplementeerd worden. Tevens zal met de softwareleverancier bekeken worden of budgethouderautorisatie ook hier in de workflow afgedwongen kan worden.”</i>	Prioriteit Middel

● Nieuw geïdentificeerde detailbevinding

● Eerder gerapporteerde detailbevinding, onderhanden

● Eerder gerapporteerde detailbevinding, geen voortgang

● Opgeloste detailbevinding

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen
- SiSa

Detailbevindingen

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Communicatie

Verantwoordelijkheden

#	Detailbevinding	Status 2021	Status 2020	Risico, aanbeveling en managementreactie	Prioriteit
2	Bevinding Inkoopproces – Meer consistentie is gewenst in de (wijze van) vastlegging van prestatielevering. Omschrijving bevinding In de ‘workflow’ in de financiële administratie wordt afgedwongen dat er voor inkoopfacturen expliciet getekend moet worden voor het aspect prestatielevering. Hierbij wordt echter niet afgedwongen dat er een tekstvlak moet worden ingevuld waar de goedkeurder kan uitleggen op basis waarvan hij of zij heeft vastgesteld dat de prestaties (volledig) zijn geleverd.	●	●	Risico Het risico bestaat op onrechtmatige uitstroom van middelen doordat facturen worden betaald zonder dat prestaties (volledig) zijn geleverd. Aanbeveling Ten aanzien van prestatielevering bevelen we aan om te onderzoeken op welke wijze hier het beste invulling aan gegeven kan worden voor de Vervoerregio. De prestatieverklaring moet explicieter vastgelegd worden en daarbij moet goed en zichtbaar gedocumenteerd worden op basis waarvan is vastgesteld dat de betreffende prestatie is geleverd. Echter, de Vervoerregio zal niet voor de inkoop van elk bloemetje een foto in de administratie willen opnemen, derhalve is het raadzaam om pragmatische afspraken hierin te maken. Ook raden we aan om het ‘bewustzijn’ van deze belangrijke stap blijvend onder de aandacht te brengen. Managementreactie <i>“De notitie van de commissie BADO had reeds onze aandacht en momenteel worden afspraken gemaakt om onderbouwingen van prestatieleveringen waar mogelijk aan te scherpen, bijvoorbeeld door bij inhuurpartijen te vereisen dat een urenverantwoording altijd als factuurbijlage wordt meegeleverd.”</i>	Prioriteit Middel

● Nieuw geïdentificeerde detailbevinding

● Eerder gerapporteerde detailbevinding, onderhanden

● Eerder gerapporteerde detailbevinding, geen voortgang

● Opgeloste detailbevinding

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen
- SiSa

Detailbevindingen

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Communicatie

Verantwoordelijkheden

#	Detailbevinding	Status 2021	Status 2020	Risico, aanbeveling en managementreactie	Prioriteit
3	Bevinding Aanbestedingen – De rechtmatigheid van aanbestedingen worden niet volledig in het proces geborgd. Omschrijving bevinding De procedures binnen de vervoerregio schrijven voor dat Inkoop geraadpleegd moet worden bij aanbestedingen boven een bepaalde waarde. Dit wordt echter niet afgedwongen in het primaire proces. De vervoerregio hanteert het principe van 'integraal management'; verantwoordelijkheden zijn decentraal belegd en afdelingsmanagers zijn zelf verantwoordelijk voor de naleving van de aanbestedingsrichtlijnen.	●	●	Risico Het risico bestaat dat de kennis en het bewustzijn omtrent aanbestedingsregels niet altijd aanwezig is, waardoor aanbestedingsregels niet worden nageleefd. De totale onrechtmatigheid in 2020 hieromtrent betrof €0,7 miljoen (2020: €0,8 miljoen). Aanbeveling Omdat in het proces niet wordt gewaarborgd dat alle contracten die Europees aanbesteed zouden moeten worden, ook daadwerkelijk worden aanbesteed, wordt veel waarde gehecht aan de crediteurenanalyse. Dit is een controle achteraf waarbij wordt vastgesteld of de juiste richtlijnen zijn gevolgd. Het is van groot belang dat deze analyse op juiste en tijdige wijze wordt uitgevoerd. Voorgaande jaren is gebleken dat het moeilijk is gebleken om de benodigde informatie vanuit de organisatie te verkrijgen en de spendanalyse kan meer winnen aan robuustheid. Dit jaar constateren we verbetering. Desalniettemin bevelen we aan om meer c.q. betere waarborgen te treffen in het primaire proces, zodat de verbeterende lijn verder kan worden doorgezet. Managementreactie <i>“Betere waarborgen in het primaire proces c.q. ‘aan de voorkant’ hebben organisatiebreed steeds meer de aandacht en worden met name vanuit Inkoop begeleid en geanalyseerd. Wij zullen de ingezette verbeteringen verder doorvoeren.”</i>	Prioriteit Middel

● Nieuw geïdentificeerde detailbevinding

● Eerder gerapporteerde detailbevinding, onderhanden

● Eerder gerapporteerde detailbevinding, geen voortgang

● Opgeloste detailbevinding

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

SiSa

Detailbevindingen

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Communicatie

Verantwoordelijkheden

#	Detailbevinding	Status 2021	Status 2020	Risico, aanbeveling en managementreactie	Prioriteit
4	Bevinding Subsidieverleningen (Infra) – Wisselende kwaliteit van de aanvullende informatie voor het beoordelen van de projectaanvraag. Omschrijving bevinding Vaak is de aanvullende informatie ingediend bij subsidieaanvragen niet zo volledig als beschreven in artikel 3.4 Verordening BDU Infrastructuur. In sommige gevallen zelfs heel summier. In de meeste gevallen is er een projectbeschrijving, planning, dekking en raming aanwezig. Op dit moment is er bij elk project andere informatie aanwezig. Bij sommige projecten is de informatie zeer gedetailleerd, maar in gevallen ook summier.	●	●	Risico Het risico ontstaat dat er makkelijker fouten gemaakt worden waardoor subsidies verleend worden, die op basis van het normenkader niet verleend hadden moeten worden. Aanbeveling Het proces is dusdanig opgebouwd in de workflow dat het onwaarschijnlijk is om een stap in het proces te vergeten. Documenten worden duidelijk gedocumenteerd en gekoppeld aan het betreffende dossier, waardoor het proces te volgen is en documenten eenvoudig terug te vinden zijn. Wel moet aandacht besteed worden aan de kwaliteit van de aanvullende informatie bij subsidieaanvragen. We bevelen aan om duidelijk te maken welke informatie noodzakelijk is om te voldoen aan de eisen genoemd in art. 3.4 uit de Verordening BDU infrastructuur ten behoeve van de aanvraag. Om hier geen verwarring en discussie over te laten ontstaan kan een checklist opgesteld worden met informatie dat strikt noodzakelijk is voor de aanvraag. Managementreactie <i>“Een checklist is reeds beschikbaar in de ‘Spelregels Projecten’ en zal in de werkwijze en het proces extra onder de aandacht worden gebracht.”</i>	Prioriteit Middel

● Nieuw geïdentificeerde detailbevinding

● Eerder gerapporteerde detailbevinding, onderhanden

● Eerder gerapporteerde detailbevinding, geen voortgang

● Opgeloste detailbevinding

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen
- SiSa

Detailbevindingen

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Communicatie

Verantwoordelijkheden

#	Detailbevinding	Status 2021	Status 2020	Risico, aanbeveling en managementreactie	Prioriteit
5	Bevinding Subsidieverleningen (Beheer, concessies en contracten OV) – Het gebruik van de hardheidsclausule uit de subsidieverordening moet onderbouwd en bewust gebeuren. Omschrijving bevinding De vraag aan het dagelijks bestuur om een subsidieverlenings-beschikking af te geven hoort voor 1 oktober gebeuren. Eenzelfde deadline geldt ook voor de subsidievaststellingen. Tijdens onze controle van de verstrekte subsidies is gebleken dat er in een aantal gevallen wordt afgeweken van de voorgeschreven aanvraag- en beslistermijnen.			Risico Het risico bestaat dat aanvragen voor subsidies niet consequent en consistent worden verleend en dat er daardoor onrechtmatigheden ontstaan. Opvolging Bij OV heeft deze situatie zich in 2020 alleen voorgedaan bij de beschikking BORI/MVP. Daarbij is afgeweken van de normale aanvraagtermijn omdat er veelvuldig overleg plaatsvond (mede in het kader van de nieuwe governance) wat geruime tijd in beslag nam. Voor het jaar 2021 is deze subsidieverleningsaanvraag voorspoedig verlopen. Wanneer in de toekomst formele termijnen worden overschreden en de subsidie toch wordt toegekend, zal de Vervoerregio het gebruik van de hardheidsclausule gericht in de besluitvorming opnemen (bijvoorbeeld in de beschikking).	Prioriteit Middel

 Nieuw geïdentificeerde detailbevinding

 Eerder gerapporteerde detailbevinding, onderhanden

 Eerder gerapporteerde detailbevinding, geen voortgang

 Opgeloste detailbevinding

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen
- SiSa

Detailbevindingen

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Communicatie

Verantwoordelijkheden

#	Detailbevinding	Status 2021	Status 2020	Risico, aanbeveling en managementreactie	Prioriteit
6	Bevinding Begrotingswijzigingen – Meer consistentie gewenst in de verwerking en rapportering van begrotingswijzigingen. Omschrijving bevinding In relatie tot begrotingswijzigingen hebben we een tweetal observaties: - Het ontbreekt momenteel nog aan een formele procedurebeschrijving met betrekking tot het ophalen van begrotingswijzigingen, het registreren hiervan in de financiële administratie en het rapporteren via de P&C cyclus. - Begrotingsmutaties zijn onvoldoende zichtbaar bestuurlijk geagendeerd. Uit de notulen van vergaderingen van de regioaad blijkt niet altijd even duidelijk of er sprake is van (gevraagde) begrotingsmutaties, en indien zo, wat precies de gevraagde begrotingsmutaties zijn.	●	●	Risico Als gevolg van de hiernaast benoemde observaties is er een verhoogd risico rondom het verwerken van begrotingswijzigingen, met mogelijke onjuistheden en onrechtmatigheden (begrotingsrechtmatigheid) tot gevolg. Aanbeveling In relatie tot begrotingswijzigingen hebben we een tweetal aanbevelingen: - Stel een procedurebeschrijving op met betrekking tot het ophalen van begrotingswijzigingen, registreren hiervan in de financiële administratie en rapporteren via de P&C cyclus. - Zorg dat uitsluitend begrotingswijzigingen worden voorgelegd aan de regioaad via de primitieve begroting, bestuursrapportages of via een apart ‘begrotingswijzigingsbesluit’ en zorg dat de begrotingswijziging expliciet blijkt uit het gerelateerde raadsbesluit. Managementreactie <i>“Een deel van de oplossing moet worden gevonden in het duidelijker/concreet tot uitdrukking brengen van begrotingsmutaties in/bij de (DT en) DB-voorstellen door de lijn (die verantwoordelijk is voor de invoer/aanlevering van die wijziging). Bezien worden nu de mogelijkheden om aan de voorkant van het proces (wanneer voorstel naar DB gaat) al een concrete concept-begrotingswijziging erbij te laten opnemen onder het kopje ‘financiële gevolgen’ d.m.v. een concreet boekingsvoorstel. Momenteel vullen de controllers de Issuelijst in met de begrotingswijziging om deze te verzamelen tot het moment van voorleggen aan Regioaad in Begroting of Bestuursrapportage.”</i>	Prioriteit Middel
● Nieuw geïdentificeerde detailbevinding ● Eerder gerapporteerde detailbevinding, onderhanden ● Eerder gerapporteerde detailbevinding, geen voortgang ● Opgeloste detailbevinding					

Wet normering topinkomens

De bezoldiging van uw topfunctionarissen is juist verantwoord in de WNT-bijlage

Geen controlebevindingen in de WNT-verantwoording 2021

Als onderdeel van onze controle hebben wij de nalevering van de Wet Normering Topinkomens (WNT) gecontroleerd. Uit onze controle blijken geen bevindingen. Op grond van de wet is enkel de secretaris-directeur als topfunctionaris. Haar bezoldiging is juist en volledig verantwoord in de bijlage WNT in uw jaarstukken.

Wilt u meer weten over de WNT? Kijkt u dan op: <https://www.topinkomens.nl>

Bijlage Wet normering topinkomens (WNT)

U heeft één topfunctionaris verantwoord in de jaarrekening 2021.

De topfunctionaris is in loondienst.

U heeft in 2021 geen ontslagvergoedingen boven de WNT-grens uitgekeerd

De WNT is in 2021 beperkt gewijzigd

In 2021 is er voor de WNT weinig gewijzigd ten opzichte van 2020. Wel zijn de bedragen geïndexeerd op basis van de loonontwikkeling in de sector overheid. De wettelijke maximale bezoldiging voor topfunctionarissen is aangepast van €201.000 in 2020 naar €209.000 in 2021.

De aandachtspunten voor de WNT-verantwoording 2021 uitgelicht

Daarnaast waren de volgende aandachtspunten mogelijk relevant voor de WNT-verantwoording 2021 van de Vervoerregio:

- Als één van de topfunctionarissen ook nog een bezoldiging op andere gronden dan de topfunctie krijgt, dan had er mogelijk een extra overzicht in de WNT-verantwoording opgenomen moeten worden. Voor de Vervoerregio is dit niet van toepassing gebleken.
- Als de gemeenschappelijke regeling niet-topfunctionarissen in dienstbetrekking zou hebben die in 2021 méér bezoldiging ontvingen dan hun deeltijdfactor x €209.000, dan had deze (op functie) als 'overige functionarissen' in de WNT-verantwoording opgenomen moeten worden. Voor de Vervoerregio is dit niet van toepassing gebleken.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen
- SiSa
- Detailbevindingen
- Wet normering topinkomens
- Materialiteit**
- Communicatie
- Verantwoordelijkheden

Materialiteit

De materialiteit is gedurende de controle verhoogd

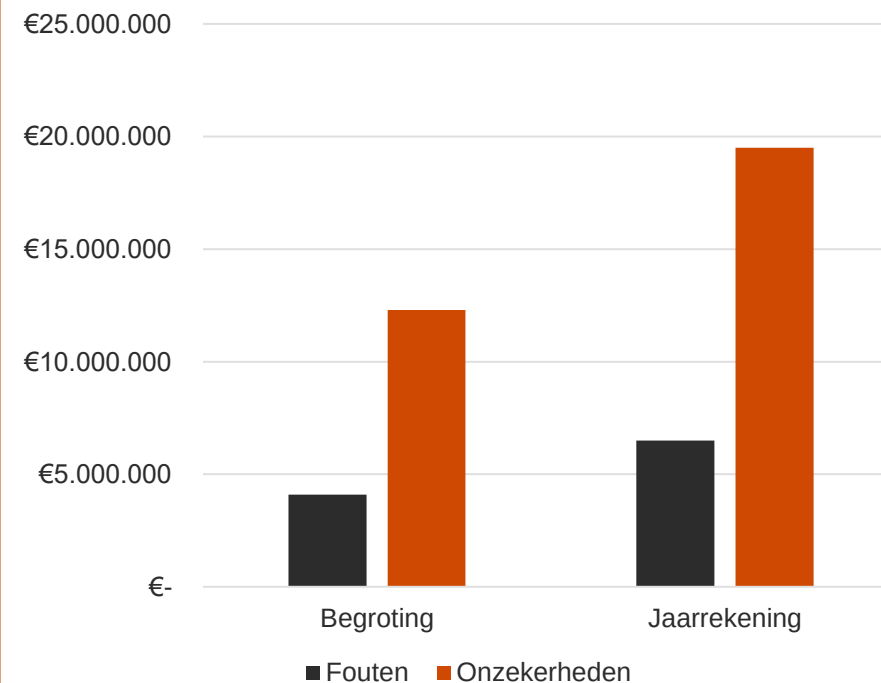
De gehanteerde materialiteit is € 6,5 miljoen

De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. Het begrip ‘materieel’ wordt toegelicht in de paragraaf ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’ in onze controleverklaring. Afwijkingen worden als materieel beschouwd wanneer redelijkerwijs kan worden verwacht dat ze, elk afzonderlijk of in totaal, gevolgen kunnen hebben voor de economische beslissingen die gebruikers op grond van de jaarrekening nemen.

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) zijn de goedkeuringstoleranties bepaald die de accountant ten behoeve van de oordeelsvorming over de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling hanteert. De grondslag voor het bepalen van deze toleranties betreft de totale werkelijke kosten van de gemeenschappelijke regeling, inclusief de toevoegingen aan de bestemmingsreserves. Materialiteit bepaalt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en het effect van vastgestelde afwijkingen op onze verklaring.

Bij de start van onze controle hebben wij de materialiteit vastgesteld op € 4,1 miljoen. De materialiteit wordt echter geactualiseerd op basis van de feitelijke financiële gegevens en wijzigingen in uw organisatie en omgeving gedurende het hele jaar. Aangezien de werkelijke lasten, inclusief dotaties aan de bestemmingsreserves, hoger zijn dan in de programmabegroting op basis waarvan wij onze initiële materialiteit hebben berekend, heeft er op basis van de wettelijke uitgangspunten een verhoging plaatsgevonden naar € 6,5 miljoen.

Ontwikkeling van de materialiteit

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen
- SiSa
- Detailbevindingen
- Wet normering topinkomens
- Materialiteit
- Communicatie**
- Verantwoordelijkheden

Communicatie

Update over onze communicatie met u

Vereiste communicatie op grond van controlestandaarden	Opdrachtbrief	Accountantsverslag
Mededeling over de verantwoordelijkheden van de accountant	•	
Bevestiging van de onafhankelijkheid van PwC	•	•
De zaken die zijn aangemerkt als kernpunten van de controle	•	•
Eventuele significante tekortkomingen in de interne controle		•
Eventuele ontdekte of vermoede fraude		•
Niet naleven van wet- en regelgeving		•
Schriftelijke bevestigingen gevraagd van het management		•
Alle zaken die van invloed zijn op de vorm en inhoud van de controleverklaring.		•
Standpunt van de accountant over belangrijke kwalitatieve aspecten van de verslaggeving door het dagelijks bestuur		•
Rapporteren over significante moeilijkheden, aangelegenheden en overige zaken die van belang zijn voor het toezicht op het financiële verslaggevingsproces		•
Niet-gecorrigeerde afwijkingen		•
Significante aangelegenheden die naar voren komen tijdens de controle in verband met verbonden partijen van de gemeenschappelijke regeling		•
Beschrijving van de reikwijdte en timing van de controle, waaronder significante risico's		•

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Jaarverslag
- Jaarrekening
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen
- SiSa
- Detailbevindingen
- Wet normering topinkomens
- Materialiteit
- Communicatie

Verantwoordelijkheden

Verantwoordelijkheden

Overzicht van verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en de regioraad met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

De verantwoordelijkheden het dagelijks bestuur bestaan uit:

- het identificeren en monitoren van de wet- en regelgeving die van toepassing is op de gemeenschappelijke regeling en zorgen voor volledigheid ervan;
- het uitvoeren van een risicobeoordeling die expliciet het risico op fraude omvat, door een analyse van prikkels en druk, kansen, en gedrag en rationalisatie, en het risico van niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het opstellen en uitvoeren van programma's en beheersingsmaatregelen ter preventie, ontmoediging en opsporing van fraude (fraudebestrijdingsprogramma's) en niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het waarborgen dat de cultuur en de omgeving van de gemeenschappelijke regeling integer zijn en ethisch gedrag bevorderen;
- ervoor zorgen dat de activiteiten van de gemeenschappelijke regeling worden uitgevoerd conform de bepalingen van wet- en regelgeving, inclusief het voldoen aan de wet- en regelgeving waarin de vaststelling van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening wordt geregeld;
- het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van het management wordt gebracht.

De verantwoordelijkheden van degenen die zijn belast met toezicht (de regioraad) bestaan uit:

- het versterken van een cultuur van integriteit en ethisch gedrag door middel van actief toezicht;
- het beoordelen van de vaststelling van frauderisico's door het management en niet-naleving van wet- en regelgeving, het nemen van passende maatregelen en het zorgen voor een juiste *tone at the top*;
- het waarborgen dat het seniormanagement en regioraad en dagelijks bestuur passende maatregelen nemen om fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving te ontmoedigen en te voorkomen, voor een betere bescherming van investeerders, medewerkers en andere belanghebbenden;
- het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van de regioraad wordt gebracht.
- het aannemen van een kritische houding ten opzichte van het dagelijks bestuur op het gebied van niet-gebruikelijke transacties met verbonden partijen en tussen ondernemingen binnen de groep.

Verantwoordelijkheden

Overzicht van verantwoordelijkheden van ons als accountant met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

De verantwoordelijkheid van de accountant bestaat uit:

- het plannen en uitvoeren van de controle om een redelijke zekerheid te krijgen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat, hetzij door fraude of door fouten.
- het beoordelen of de programma's en de interne beheersingsmaatregelen van de gemeenschappelijke regeling, waarmee geïdentificeerde risico's van materiële fouten als gevolg van fraude en van niet-naleving van wet- en regelgeving worden aangepakt, op de juiste wijze zijn opgezet en worden uitgevoerd;
- het evalueren van het proces dat het management hanteert voor het beoordelen van de doeltreffendheid van de programma's en interne beheersingsmaatregelen in verband met fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het evalueren van iedere fraude door het seniormanagement en het effect op de beheersingsomgeving;
- het adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

In de context van onze controle van de jaarrekening zijn onze doelstellingen met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving als volgt:

- het vaststellen en beoordelen van het risico van materiële onjuistheden in de jaarrekening als gevolg van fraude en als gevolg van niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de beoordeelde risico's van materiële onjuistheden als gevolg van fraude, door een gepaste controleaanpak te ontwerpen en te implementeren;
- het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de naleving van de bepalingen van die wet- en regelgeving waarvan algemeen wordt erkend dat ze directe gevolgen hebben voor de bepaling van materiële bedragen en toelichtingen in de jaarrekening; en
- het adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.